

Sähköpostinne sisäasiainministeriön kirjaamoon 2.7.2009 otsikolla: ”Saako kissaa pitää taajamassa vapaana?” (aihe: lakiasia)

POLIISIN YLIJOHDON VASTAUS

Olette kirjeessänne tiedustelleet vastausta kissan vapaana pitämisestä taajamassa ja kerrotte saaneenne erilaisia vastauksia. Kirjeessänne Olette viitanneet järjestyslain 14 §:ään. Ainoastaan yhtä lakia tulkitsemalla ei ole mahdollista päästä kestäväan loppupäätelmään.

Suomi on voimaansaattanut asetuksella lemmikkieläinten suojelua koskevan eurooppalaisen yleissopimuksen (SopS 49/1992). Sopimuksessa lemmikkieläimellä tarkoitetaan mitä tahansa eläintä, jota ihminen pitää tai joka on tarkoitettu ihmisen pidettäväksi erityisesti hänen taloudessaan omaksi iloksi ja seuraksi.

Samaisessa sopimuksessa eläinten hyvinvoinnin peruseriaatteena on, ettei lemmikkieläimille saa tuottaa tarpeetonta kipua tai tuskaa ja että lemmikkieläintä ei saa jättää heitteille. Heitteillä oleva eläin tarkoittaa lemmikkieläinten suojelua koskevan yleissopimuksen ensimmäisen artiklan 5 kohdan mukaan joko koditonta lemmikkieläintä tai sellaista lemmikkieläintä, joka on omistajansa tai haltijansa kotipiirin rajojen ulkopuolella, eikä kenenkään muun omistajan tai haltijan hallinnassa tai suorassa valvonnassa.

Edelleen saman sopimuksen 4 artiklassa säädetään eläinten pidosta siten, että henkilö joka pitää lemmikkieläintä tai on suostunut siitä huolehtimaan, on vastuussa eläimen terveydestä ja hyvinvoinnista. Lisäksi lemmikkieläintä pitävän henkilön tulee järjestää eläimelle tila, hoito ja huomio lajin ja rodun perusteella eläimen tarpeiden mukaisesti ja erityisesti antaa eläimelle riittävästi sopivaa ruokaa ja vettä sekä riittävästi tilaisuuksia liikuntaan. Erityisesti tulee ryhtyä kohtuullisiin toimiin eläimen karkaamisen estämiseksi.

Mikäli edellä mainittuja ehtoja ei ole täytetty, ei eläintä saa pitää lemmikkinä. Suomen eläinsuojelulaki (247/1996) sisältää eurooppalaista yleissopimusta vastaavat säädökset. Eläinsuojelulain 15§:n mukaan irrallaan tavatun lemmikin saa ottaa kiinni ja toimittaa kunnalliseen talteenottoaikkaan tai löytöeläinkotiin. Säädöksen mukaan kunnan on huolehdittava alueellaan irrallaan tavattujen ja talteenotettujen koirien ja kissojen sekä muiden vastaavien pienikokoisten seura- ja harrastuseläinten tilapäisen hoidon järjestämisestä.

Talteenotettua eläintä on säilytettävä vähintään 15 päivän ajan, minkä jälkeen kunnalla on oikeus myydä, muutoin luovuttaa tai lopettaa eläin. Kunnalla on oikeus periä eläimen omistajalta tai haltijalta korvaus eläimen talteenotosta, hoidosta ja mahdollisesta lopettamisesta aiheutuneista kustannuksista.

Eläintensuojeluasetuksessa (396/1996) säädetään, että eläimen pitopaikka ja rakenteet sekä laitteet on suunniteltava, rakennettava ja huollettava siten, että se on eläimelle turvallinen. Lisäksi eläimenpitopaikan palovaaran ja eläimen karkaamisvaaran on oltava mahdollisimman pieniä. Eläinten suojelun näkökulmasta tarkasteltuna irrallaan olevat lemmikkieläimet ovat alttiita muun muassa vahingoittumiselle. Lisäksi ne aiheuttavat irrallaan erilaisia ristiriita- ja vahinkotilanteita.

Metsästyslaissa (615/1993) on säädetty koiran ja kissan pitämisestä lähinnä riistanhoidon ja metsästämisen kannalta. Metsästyslain 85§:ssä säädetään kissan huolenpidosta. Säädöksen mukaan kotieläimeksi otetun kissan heitteillejätto ja hylkääminen on kielletty. Metsästyslain 1 luvun 5§:n mukaan villiintyneeseen kissaan sovelletaan samoja säännöksiä kuin mitä sovelletaan rauhoittamattomiin eläimiin eli villiintynyttä kissaa saadaan pyydystää ja se voidaan tappaa metsästyslaissa säädetyllä tavalla kuten muitakin rauhoittamattomia eläimiä. Villiintynyt kissa on eri asia kuin omilla teillään oleva lemmikkikissa. Villiintynyt kissa muun muassa saa kaiken ravintonsa luonnosta.

Jo edellä mainitut säädökset asettavat lemmikkieläimen omistajille ja huostassa pitäjille velvollisuuksia.

Taajaan rakennetulla alueella tarkoitetaan järjestyslain (612/2003) esitöiden mukaan aluetta, jossa on yhtenäinen ja tiheä asutus. Aluetta voidaan arvioida kaavoitustilanteen, rakentamisasteen ja taajamaa osoittavien liikennemerkkien avulla.

Järjestyslaissa eläintenpidosta on säädetty yleisen järjestyksen ja turvallisuuden näkökulmasta. Lain esitöiden perusteella säännöksissä on huomioitu yleisen järjestyksen ja turvallisuuden säilyminen, ihmisten turvallinen liikkuminen, terveys ja hyvinvointi sekä lemmikkieläinten turvallisuus ja hyvinvointi. Esitöiden mukaan edelleen irrallaan olevista lemmikkieläimistä aiheutuu taajamassa ongelmia. Tämän takia on ollut tarpeen säätää asiasta järjestyslaissa.

Järjestyslain 14§ mukaan:

”Yleisen järjestyksen ja turvallisuuden säilymiseksi koiran omistajan tai haltijan on:

1) pidettävä koira taajamassa kytkettynä;

2) pidettävä huolta siitä, ettei koira pääse kytkemättömänä kuntopolulle tai muulle sen kaltaiselle juoksuradalle eikä lainkaan yleiselle uimarannalle, lasten leikkipaikaksi varatulle alueelle, toriaikana torille taikka yleiseen käyttöön kunnostetulle ladulle tai urheilukentälle, jollei se ole erikseen sallittua;

(19.12.2003/1195)

3) pidettävä huolta siitä, että koiran uloste ei jää ympäristöön hoidetulla alueella taajamassa.

Mitä 1 momentin 1 ja 2 kohdassa säädetään, ei koske virantoimituksessa käytettävää valtion omistamaa koira, vartiointitehtävässä olevaa vartijan koira,

palvelutehtävissä olevaa koulutettua pelastuskoiraa, liikuntavammaisen avustajakoiraa eikä näkövammaisen opaskoira.

Mitä 1 momentin 1 kohdassa säädetään, ei koske suljettua pihaa, koirien harjoituspaikkaa eikä erityisesti osoitettua aidattua jaloittelualuetta. Koiran tulee kuitenkin näissäkin paikoissa olla omistajansa tai haltijansa valvonnassa.

Mitä 1 momentin 2 kohdassa säädetään, koskee myös kissaa. Mitä 1 momentin 1 ja 2 kohdassa säädetään, koskee myös hevosta sekä soveltuvin osin muuta koti- tai lemmikkieläintä.”

Säännöksen mukaan koira on taajamassa pidettävä kytkettynä, eikä sitä (eikä kissaa) saa päästää 14 § 1 momentin 2 kohdan mukaan erikseen mainituille paikoille. Näille paikoille ei kissakaan saa mennä kytkemättömänä tai lainkaan. Järjestyslain 14§:n 5 momenttia koskevien esitöiden mukaan kohtaa sovellettaisiin koti- ja lemmikkieläimiin, jotka vastaisivat kooltaan tai muilta ominaisuuksiltaan koiraa, koskisi tähän verrattavia eläimiä myös taajamassa kaikilla alueilla kytkettynä pitämisen sääntö. Lain esitöissä ei ole tässä yhteydessä mainittu kissaa.

Rikoslain 44 luvun 15§:n pykälän perusteella sellaisen eläimen, jonka tiedetään olevan vaaraksi ihmiselle, tulee olla asianmukaisesti vartioitu.

Vastuullaan olevan eläimen asianmukaisen vartioinnin laiminlyönnistä on säädetty rikoslaissa sakkorangaistus.

Kissojen ulosteen on todettu olevan infektoituneen lihan ohella keskeisin tartunnanaiheuttaja toksoplasmoosi- nimiseen tautiin, jonka aiheuttaja on *Toxoplasma gondii* -niminen alkueläin. ” *Taudin tärkein ilmenemismuoto on sikiön toksoplasmoosi, joka voi syntyä, kun nainen saa tartunnan odotusaikana. Tauti aiheuttaa sikiölle elinvaurioita. Suomessa syntyy vuosittain noin 50 synnyttäisen toksoplasmoositartunnan saanutta lasta, joista suurin osa on syntyessään oireettomia. Myöhemmin, 10–20 vuoden kuluessa, lähes kaikille ilmaantuu näkö-, kuulo- tai aivovaurioita. Jos tauti todetaan heti syntymän jälkeen, vammat voidaan välttää lääkityksellä. Taudin ehkäisyä etenkin raskausaikana odottavan äidin on syytä välttää tartunnanlähteitä, kissoja ja raakaa tai huonosti kypsennettyä lihaa.*”¹

Aiemmin mainituissa lemmikkieläinten pitämistä koskevista säännöksissä on edellytetty, että eläimen omistajan tai haltijan tulee ryhtyä kohtuullisiin toimiin eläimen karkaamisen estämiseksi. Vailla omistajansa tai haltijansa suoraa valvontaa kulkeva kissa on eläinten suojelua koskevista säädöksissä määritelty heitteillä olevaksi.

Järjestyslaissa kissan pääsyä on rajoitettu erikseen mainituille alueille. Muuten kissan tulee olla taajamassa omistajansa tai haltijansa suoran valvonnan alla, vaikkei sitä tarvitsekaan järjestyslain mukaan kytkeä. Suora valvonta tarkoittaa käytännössä toimia, joilla omistaja voi puuttua välittömästi kissansa kulkuun tai tekemisiin. Tätä edellyttävät jo aiemmin mainittu karkaamisen estäminen ja kissan hyvinvoinnista ja turvallisuudesta huolehtiminen.

Vastaus kysymykseenne ei ole yksinkertainen tai johdettavissa vain yhdestä laista, mutta yllä mainittujen säädösten perusteella kissa **ei saa kulkea vapaana taajamassa ilman valvontaa**. Kissan tulee suoran valvonnan lisäksi olla **kytkettynä kuntopoluilla tai sen kaltaisilla juoksuradoilla**.

¹ Huovinen, Pentti: Lääkärikirja Duodecim, 7.1.2008

Kissan omistajan tai haltijan on pidettävä huolta, **ettei eläin pääse lainkaan** järjestyslaissa erikseen mainituille alueille (**yleinen uimaranta, lasten leikki-
paikaksi varattu alue, toriaikana torille, yleiseen käyttöön kunnostetulle
ladulle tai urheilukentälle**) jollei se ole erikseen sallittua.

Vaikka järjestyslaki ei suoranaisesti edellytä kissan pitämistä kytkettynä taa-
jamassa, lienee se yksinkertaisin ja käytännöllisin keino samalla noudattaa
kaikkia säännöksiä ja huolehtia lemmikkieläimen turvallisuudesta.

Poliisijohtaja

Jorma Toivanen

Ylikomisario

Mia Poutanen